

G j e n p a r t .

Fra
generalinne Gyver Hansson.

Strengt fortrolig.

Til
herr statsminister Gerhardsen,
Stortinget, O s l o .

I lang tid har jeg gått og tenkt på, hvorledes jeg skulle kunne forhindre fortsatte lidelser for tusener av hederlige og solide norske statsborgere, som idag sitter innesperret rundt omkring i landets fengsler - stikk i strid med gammel hevdvunnen norsk lov - Norges grunnlov - og med all rettferdighet.

Da jeg gjennem alle år har hørt Dem omtale som en uredd og rakrygget personlighet med høye idealer, tillater jeg meg derfor å henvende meg til Dem, herr statsminister Gerhardsen, og jeg ber Dem inderlig om å yde oss den hjelp og støtte som vi i så høy grad trenger og som jeg mener vi fullt ut fortjener.

For oss NS-folk som vet med oss selv, at vi har handlet ut fra de edleste motiver, etter vår samvittighet i usvikkelig pakt med Norges grunnlov og den plikt vi mente å ha overfor Norge til å være beholdelig med å berge land og folk gjennem krigens grufulle år på den lempeligste måte, føles det uutholdelig bittert å høste en slik lønn for vår like hederlige som vanskelige innsats. Således er ikke en eneste en av oss gitt enn den ringeste sjangse til å ta standpunkt til den nye situasjon som inntrådte da det ble fred i landet. Alle vi, som med fortvilelse i våre hjerter var vidne til krigens ubønnhørlige herjinger og gru i landet vårt, og som forsøkte å hjelpe - hjelpe allt og alle sålangt helse og krefter strakk til, - vi skulde ikke engang få lov til å delta i jubelen over at krigen var slutt - over at vårt elskede Norge igjen kunne puste fritt etter åket, som ingen mer enn vi hadde fått føle! Det er d e t t e som for de fleste av oss står som den mest uhyrlige urett som er begått mot oss i denne tid, langt større enn den at man har berøvet oss vår frihet og ellers allt vårt jordiske gods! For det er fedrelandskjærligheten sammen med vår Guds-tro, som er det sterkeste og mest levende hos oss, og den vil aldri dø hva som enn skjer med oss. Landet vårt elsker vi, og for dets lykke og fremgang ønsker vi å arbeide til vårt siste åndedrag. Og Norge t r e n g e r i d a g alle gode og byggende krefter iblant oss. Derfor er det så vanskelig for oss å forstå hensikten med de iherdige forsøk som gjøres på å lage oss til en pariakaste i samfunnet, og serlig at det er socialistene som er de mest ytterliggående mot oss i denne hats- og hevnkampagne, som så lite sømmer seg et kultivert folk. Man skal ikke glemme at v i o g s å e r s o c i a l i s t e r , på kristen grunn, og at de fleste av oss fullt ut forstår å vurdere og å glede oss over den merkbare kursendring som Arbeiderpartiets politikk har gjennomgått i den senere tid. Som D.N.A.'s program praktiseres idag, stemmer det i hovedsaken med allt hva vi gikk inn for og som vi var besluttet på engang å kunne få gjennomføre. Krieger og okkupasjonen var den største ulykke som kunne ramme også NS, og Nasjonal Samlings medlemmer bærer ingen skyld for de fortvilte tilstander som vår ufrihet brakt med seg.

Nu er det f r e d i Norge og det hevdes med krav på pålitelighet at det igjen skal være inntrådt lovlige tilstande. Personlig kan jeg desverre ikke underskrive dette. Jeg har sett forneget her på Bredtveit til d e t . Selv har jeg som varetektsfange vært innesperret her i over et halvt år u t e n e t t e n e s t e p o l i t i f o r h ø r , de tre første uker på den beryktede "Brakke E", hvor det selv i krigens tid aldri ble plassert kvinner. Enkelte ble sittende der opptil etpar måneder. En gammel dame - 74 år - satt der lengere enn jeg og hun fikk

et lettere slagtilfelle og lå i denne tilstand i 3 døgn og frøs inne i den hårde sengeskuffen før hun ble flyttet til en annen brakke. Senere kom hun ut, ble løslatt fordi det ikke forelå bevis for at hun hadde forbrutt seg på noen måte. Hun var ikke NS-medlem, ble arrestert etter et løst angiveri fra hyggelige naboer. Det er adskillige lignende tilfeller her, og syke fanger er mer enn ille stedd. Fengselslegen - dr. Schreiner - interesserer seg øyensynlig lite for sykdom. Politikken er hans kjæpehest. Under konsultasjonene beretter han f.eks. med forkjærlighet om Belgen, og later som om han tror at selv meget syke fanger smulerer! I det hele tatt hører tragedier av forskjellig art så å si til dagens orden her. Nervøse sammenbrudd er selvfølgelig det almindeligste, søndagen går f.eks. så i uten ett eller flere slike, men enkelte er også blitt sinnssyke. Da har det hendt at pasienten er blitt puttet i mørkcelle! For ettpar dager siden ba en av damene her - Vesla Knutson Flare - under et politiforhør om å måtte bli idømt dødsstraff. Hennes mann ble myrdet og nu har de tatt fra henne det lille hjemmet. Selv er hun syk - har ligget døds-syk her, og iforgårs fikk hun nervøst sammenbrudd. Det gjordes et døpt inntrykk blant fangene - hun hadde jo hele tiden vist en sjelden sjelsstyrke - alltid rolig og blid, intet hat, ingen bitterhet, tiltross for allt hva hun har måttet gjennomgå!

Jeg legger denne beretning frem for Den herra Statsminister, fordi jeg har den tro at den vil få Dem til å se, at det også i dag foregår ting i vårt friske Norge, som ikke er landet verdig og som bør rettes på før de får tid til å sette for dype spor. H.R. Justitiarius Paul Berg sier i en tale til Kongen Haskon følgende: "Nordmann har fra gammel tid sett loven og retten høyt i ære. Tingstedet var fredlyst i det gamle Norge. Den som ville være herre i landet måtte styre som lov og rett krevde. Men trass og hat møtte den som satte makten i rettes sted". Herr Paul Berg må være oppmerksom på, at disse hans uttalelser kan komme til å virke som en farlig boomcrang, - det legges mange forbrytelser mot kongeriket Norges grunnlov i denne tiden. Det må således stå som en vitselig kjennsigjering at enhver norsk statsborger har fått i vuggegave den personlige retts sikkerhet som grunnlovens representerer i vårt kultursamfund. Etter denne kan ingen lov gis tilbakevirkende kraft og ingen kan dømmes etter lover en ikke er gjort kjent med. Enhver av oss har meningsyttrings og handelsfrihet innenfor lovens ramme og ingen kan dømmes for andre forbrytelser. Og hvorledes er det med varetektsfengsel og varetekts tid? Sist men ikke minst så skal dommere være uheldige. Det gis ingen norsk domstol som på lovens grunn og på retten grunn kan fradekke oss som norske statsborgere disse rettigheter.

I henhold til hva jeg her har anført har jeg Dem i Guds navn herra Statsminister om å sette all Deres autoritet inn for uopp-holdelig å fri oss ut av all denne elendighet. Vi må bli løslatt uten tillitstap eller restriksjoner av noen art og må uten videre bli opp-tatt i samfunnet igjen som de hederlige mennesker vi er - som en selv-følge på det menneskekjærlighetens grunnlag som Hjerreprakenens ord tilsier: "Hva I vil at andre skal gjøre mot eder, det skal I gjøre mot dem!"

Bredtveit fengsel, 4. desember 1945.

I æ r b ø d i g h e t

Gyvor Hansson (sign.)

Gjenspartens riktighet bekreftes:

tede og hvis disse land sluttet sig sammen i en blokk, kunne man kanskje avverge det uveir som brygget opp over Europa. Da krigen brøt ut mellom England og Tyskland reiste han på ~~manges~~ oppfordring ned til Tyskland for å negle, etter å ha sendt Chamberlain en inntrengende telegrafisk appell. Denne reise var det som siden ble brukt mot ham i prosessen som bevis for hans forrederi.

Hans arbeidet også meget for forsvarets gjenreisning. Han påpekte hvorledes et forsvarsløst Norge ville friste stormaktene til å sette sig fast der, hvis en krig brøt ut. På grunn av Norges naturlige beskaffenhet kunne man ved forholdsvis små midler få et forsvar som kunne sikre Norges nøytralitet.

Intet ble gjort av dem som hadde makten.

Så brøt krigen inn over Norge. Den 9. april - etter at England hadde lagt ut miner i de norske farvann - kom tyskerne til landet for å øvøtta forsvaret av Norges nøytralitet ifølge Haagerkonvensjonens bestemmelser. Konge, regjering og myndigheter flyktet uten å gi noensomhelst direktiver, emn ga ordre om mobilisering mot den tyske overmakt som sto i landet.

Alle politiske ledere var rømt fra hovedstaden uten Quisling. For å forhindre kaos og da han trodde at Konge og regjering var flyktet til Sverige, grep han tøilene for å skaffe landet en norsk regjering som kunne forhandle med tyskerne. Han fant det å være sin plikt som den eneste representant for et lovlige politisk parti, når de øvrige politiske ledere var flyktet. Han ba nordmenene om å la alle stridsmål fare og støtte ham i hans arbeide for å bevare Norges uavhengighet. Som militær innså Quisling det vanvittige i å la norsk ungdom, som så å si var uten militært utstyr, kjempe mot en militærmakt som Tysklands og han tilbakekalde derfor mobiliseringsordren.

~~Men desverre, de gamle fordomme mot Quisling satt igjen og~~

intrigene begyndte. En klikk som bl.a. tallet medlemmene av Høyesterett henvendte sig til tyskerne for å fordrive Quisling. De lovet tyskerne at krigen skulle opphøre og Kongen vende tilbake, hvis Quisling gikk av. For ikke å forspille noen chance til å få fred i landet og gjenopprette Norges nøytralitet, trakk Quisling sig tilbake og der ble dannet et administrasjonsråd som skulle arbeide under tyskerne. Norge fikk Reichskommissar Terboven og Gestapo og det norske flagg ble furet på Stortinget og det tyske flagg heist.

Arbeidet mellom Administrasjonsrådet - som fikk sine direktiver fra den flyktede regjering - og tyskerne gikk ikke. Etter at Stortingets Presidentskap hadde foreslått den flyktede ~~Kong Haakon~~ Kong Haakon å abdisere, innsatte Terboven en kommisarisk regjering, som etter kort tid ble avløst av en regjering med Quisling som ministerpresident. Han søkte å ivareta Norges interesser overfor tyskerne, å opprettholde ro og orden i landet og sørge for matforsyninger. Mange gode tiltak sattes igang, som fremdeles står ved makt bare under andre navn, og værdifulle planer ble utarbeidet for områder som tidligere hadde vært forsømt.

Men på kommunistenes initiativ begyndte regjeringen i London å sende ut paroler og organisere en hjemmefront som skulle gå inn for sabotasjehandlinger, i strid med Haager-konvensjonen og forøvrig all norsk lov og rett. Det var meget lett å innbille folk at alle de savn, de måtte lide på grunn av okkupasjon og blokade skyldtes Quislingene, at det var deres skyld at tyskerne kom. Ungdommen lot sig lokke ut på sabotasje, mange ble fengslet av tyskerne og flere skudd. Tyskerne hadde på forhånd gjennom oppslag av plakater rundt omkring i Norge, gjennom radio og presse gjentagne ganger gjort oppmerksom på at sabotasjehandlinger ble straffet med døden.

Betegnende for tilstanden er følgende utdrag av en artikkel, inntatt i "Norske Kvinner" i desember ifjor og skrevet i anledning av et sabotørspill som ble solgt, og hvor spillereglene gikk ut på "å likvidere alle nazister midt på brettet":

"Hvordan kan nu iår som passende juleunderholdning utgies et

spill som sabotørspillet? Vi minnes godt når er krigen hvordan vi med gråten i halsen medga at alle de grusomme sabotasjehandlingene var nødvendige, vi hadde ordre, vi måtte lystre selv når det gjaldt å likvidere et menneske. Men vi tenkte da, ja det er krig, vi er nødt til det, men når krigen endelig engang er over, skal våre begreper om rett og urett atter få lov til å herske. Da skal våre barn atter få vite at det er synd å lyve, å myrde, o.s.v."

Ja, ungdommen opplærtes til å sabotere, myrde og lyve og mange av Nasjonal Samlings medlemmer ble snikmyrdet. Det lykkedes å opparbeide et ugrunnet og utemmet hat mot Nasjonal Samling og da Tyskland brøt sammen, begynte en forfølgelse mot medlemmer av NS, en forfølgelse som ikke har hatt sitt sidestykke i Norden og kan sammenlignes med de gamle Kristenforfølgelser.

For å forhindre borgerkrig hadde Quisling i en radiotale bedt sine tilhengere om ikke å sette sig til motverge, og Quisling selv med sine ministre lot sig fengsle.

London-regjeringen hadde under sitt London-opphold utarbeidet "provisoriske anordninger" for å knekke Nasjonal Samling. Den hadde bl.a. innført dødsstraff. Disse anordninger som er helt ulovlige i henhold til Norges Grunnlov, ble fulgt da regjeringen vendte tilbake.

Høyesterett dømte Quisling til døden og han ble skutt den 24. oktober 1945. Det kunne ikke gå anderledes. Quislings fiender satte sig tildoms over ham. En avis hadde som headline: "Lagdommer Solem er ikke så lite ondskapsfull". Det opphissede folk krevet Quislings liv. Pressen jaget stemningen opp. All anstendighet var gått tapt.

Men allerede idag har mange folk tilhørende Hjemmefronten fått øinene opp for at det var en feil at Quisling ble skutt. Mange forstår nå at Norge derved tapte en av sine største og beste sønner.

Flere av Quislings tilhengere mente at han burde ha trukket sig tilbake og latt tyskerne innføre militærdiktatur. Men Quisling visste hvor halsstarke nordmenene var, de ville ikke ha bøiet sig og det hadde resultert i at tusener hadde måttet bøte med livet. Derfor holdt han ut, skjønt disse år var som et mareridt for ham. Og trods all motstand styrte han landet slik at næringslivet holdtes oppe og ingen sulv et om enn mange led savn på grunn av den mangeårige blokade. Quisling som alle andre lengtet etter freden. Han tenkte sig ikke muligheten av at hans landsmenn skulle være så forblindet av hat og ikke forstå at han hadde handlet i Norges interesse. Hele sitt arkiv lot han ligge urørt. Han hadde intet å skule eller stikke under stol.

Quisling var en uredd mann og gikk rolig døden imøte. Den måte han tok sin skjebne på vakte beundring hos mange. I sitt private liv var Quisling meget nøisom. Hans fiender sa om ham at han var maktsyk. Han traktet ikke etter makten for sin egen del, men for å gave sitt land og han mente at han ved sin handlemåte hadde reddet Norden fra en verre skjebne. I selskaper var Quisling ofte svært taus. Almindelig konversasjon lå ikke for ham, men kom man inn på et emne som interesserte ham, ble han livlig og deltok ivrig i samtalen. Han var som sagt meget kunnskapsrik og var inne på mange områder. Han har bl.a. skrevet et verk: "Universismen", hvor han søker å forklare livets mening. Han trodde at forsynet trakk opp de store linjer for folkenes liv, både her på jorden og på andre kloder, for derved å hjelpe dem i deres streben mot guddommelige mål, og at de kvinner og menn som var forsynets redskaper på forhånd var utpekt dertil. Han så sig selv som et redskap i forsynets hender. Nasjonalsocialismen mente han var virkelig kristendom, omsatt i praksis. Når den ble innført, skulle ingen behøve å lide nød. Næringslivet ville blomstre og Norge bli rikt. Han var aldeles ikke imot den private kapital, som hans fiender vil ha det til, men ønsket at Norge hadde hatt flere millionærer.

Rørende er et brev som han skrev til en bekjent et par dage før han ble skutt:

"Kjære....Jeg vil så gjerne sende Dem noen avskjedsord og takke Dem og andre for ~~min~~ Eders trofaste innsats gjennom alle disse årene.

Jeg vet om de trengsler og vanskeligheter som mange nu må gjennomgå, og kanskje også De, og det gjør mig vondt. Jeg kjenner jo så godt Deres redelige og gode vilje, og hvorledes De var fylt av nidkjerhet for land og folk og for å gjøre det gode.

De kjenner også mig og vet hvor høyt jeg har elsket mitt folk, og hvor jeg har ofret alt for det. De vet også at min handlemåte aldrig er sprunget ut av andre beveggrunner enn dette å gagne mitt folk og gjøre Guds vilje.

- 5 -

Og så er min siste og inderlige bøn til Dem at De og de andre på beste måte vil ta sig av min elskede og trofaste hustru. Hun har vært en enestående livsledsager for mig, og sterkt har hun også vært mot mig i denne siste og tunge tid. Lov mig at dere tar dere av hende. Alt hva dere gjør for hende, det gjør dere for mig.

Så farvel og takk for alt, og vær venlig å overbringe min hilsen og takk til de andre De kjenner."

Quislings navn er forsøkt dradd ned i sølen og gjort til en internasjonal betegnelse for forreder. Men den tid kommer da hans navn vil lyse i Norges historie, mens mange andre navn - som i denne tid har vakt en uførtjent oppmerksomhet - vil være gått i glemmeboken.